

Rautatie- ja pienoisrautatieharrastus Suomessa harrastajan näkökulmasta



Harrastamisen eri variaatiot:

- - Rautatiehistoria
- - Museotoiminta
- - Ulkomaiset pienoisrautatiet
- - Mittakaavat ja virtajärjestelmät
- - Kotimaiset pienoisrautatiet
- - Raitiotie-harrastus
- - Liikennöintipaikkojen ja kaluston valokuvaus
- - Näyttely- ja kerhotoiminta
- - Lehdet ja julkaisut
- - Ulkomaiset näyttelyradat

Rautatiehistoria

Suurimmat vapaaehtoisjärjestöt:

Suomen Rautatiehistoriallinen seura ry:

<http://www.srhs.fi/>; <https://www.facebook.com/groups/55039298298/>

Jokioisten museorautatieyhdistys ry:

<http://www.jokioistenmuseorautatie.fi/>;

<https://www.facebook.com/museorautatie?fref=ts>

Haapamäen Museoveturiyhdistys ry:

<http://www.veturipuisto.fi/>

Höyryraide Oy:

<http://www.steamrail.fi/>

Uusikaarlebyn museorautatie:

<http://nykarlebyjernvag.webs.com/>

Museotoiminta

Suomen rautatiemuseo:

<http://rautatiemuseo.fi/>

Jokioisten museorautatie:

<http://www.jokioistenmuseorautatie.fi/>

Toijalan veturimuseo:

<http://www.veturimuseo.fi/veturimuseo/>

Haapamäen veturipuisto:

<http://www.veturipuisto.fi/>

Savon radan museo:

<http://www.savonradanmuseo.fi/uusi/>

Pöljän pysäkkimuseo:

http://www.poljankyla.com/index.php?p=1_9_Poljan-pysakki

Ulkomaiset pienoisrautatiet

Märklin: <http://www.maerklin.com/en/>

Roco: <http://www.roco.cc/en/home/index.html>

Fleischmann: <http://www.fleischmann.de/en/home/index.html>

Bachmann-Liliput: <http://liliput.de/>

Piko: <http://www.piko.de/DE/index.php/en/company>

Hornby: <http://www.hornbyinternational.com/en/>

Tillig: <http://www.tillig.com/>

Kato: http://www.katomodels.com/index_e.shtml

Trix: <https://www.trixtrains.com/>

Heris: <http://www.heris-modelleisenbahn.de/>

Mittakaavat ja virtajärjestelmät

O-mittakaava: 1:43,5, raideleveys 33 mm

Ho-mittakaava: 1:87, raideleveys 16,5 mm

TT-mittakaava: 1:120, raideleveys 12 mm

N-mittakaava: 1:160, raideleveys 9 mm

Z-mittakaava: 1:220, raideleveys 6,5 mm

Analogiset virtajärjestelmät: tasa- tai vaihtovirta 6-12 v

Digitaaliset virtajärjestelmät:

- MM vaihtovirtaympäristöön (AC)
- DCC tasavirtaympäristöön (DC)

Kiskojärjestelmiä 2- tai 3-kiskojärjestelmä. Keskikiskoa ja vaihtovirtajärjestelmää käyttää ainoastaan Märklin. Suurin harrastajaryhmä on Ho-ryhmä ja siinä DC/DCC.

Suomalaiset pienoisrautatiet

Suomalaista kalustoa ja Suomessa liikenteessä ollutta kalustoa on valmiina markkinoilla rajoitetusti: Roco, Heris, Modela, Arnold.

Rakennussarjoja tuottaa tällä hetkellä laajemmin Tmi Mestarimallit:

<http://mestarimallit.com/>

Suomi-aiheista kalustoa löytyy aika-ajoin seuraavista verkkokaupoista:

<http://www.modelshop.fi/webshop/>

<https://www.mallikauppa.fi/>

http://webshop.trafiikki.fi/suomen_rautatiemuseo

<http://kuivalainen.mycashflow.fi/>

<http://www.veturitalli.fi/>

Ruotsi on tässäkin valovuoden edellä. Siellä harrastajajoukot ovat huomattavan suuria ja valikoima sen mukainen.

Raitiotiet harrastuksena

Raitioliikenne on hyvin kaupunkikeskeistä, jolloin joka kaupungissa on omanlaisensa ratikat:

Suomen Raitiotieseura ry: <http://raitio.org/ratikat/turku/tku1.htm>

Wikipedia: http://fi.wikipedia.org/wiki/Turun_raitiotiet

Turun uudet suunnitelmat: <http://www.turunraitiotie.info/>

Kuvia Turun raitioteistä: <http://jno.ig.fi/Turku.htm>

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/55039298298/>

Hannu T. Pulkkisen malleja Turun ratikoista:

<https://www.flickr.com/photos/vaakkuri/8111984425/>

Mikko Laaksosen Turun raitiotiet on kattava tietoteos Turun raitioteistä, sen synnystä, kukoistuksesta, merkityksestä ja lopetuksesta. Toisessa painoksessa on mm. päivitetyt tiedot Turun pikaraitiotien tämän hetkisestä vaiheesta.

Liikennepaikkojen ja kaluston kuvaus

Keskeinen foorumi on tälle aiheelle on:

<http://vaunut.org/>

Tämä on muutenkin rautatieharrastajien keskeinen paikka runsaan materiaalin ansiosta. Kalustosta on julkaistu runsaasti kirjallisuutta. Sitä on helposti saatavana sekä Rautatiemuseon sekä Jokioisten museorautateiden nettikaupoista.

Kirjoja on julkaissut paljon Kustantaja Laaksonen:

<http://www.kustantajalaaksonen.fi/>

Liikennepaikoista on julkaistu hyvä teos Karttakeskuksen toimesta:

Jussi Iltanen: Radan varrella, rautatieliikennepaikat

ISBN 978-951-593-214-3

Kerho- ja näyttelytoiminta

Turun Kiskoliikennekerho.fi : <http://teeho.com/tklk/>

Helsingin pienoisorautatiekerho: <http://www.pienoisrautatiekerho.fi/>

Tarkempi luettelo löytyy täältä:

http://fi.wikipedia.org/wiki/Luettelo_pienoisrautatiekerhoista

Vuosittain järjestetään 2 isoa pienoisorautatienäyttelyä Suomessa:

Pienoisrautatietreffit:

<http://rautatiemuseo.fi/pienoisjunatreffit-o>

Pienoisrautatiepäivät tänä vuonna täällä:

<http://www.nukkekotimesut.fi/suurisnadi/index2.html>

Lehdet ja julkaisut

Keskeinen julkaisu rautatieharrastelijoille on 4 kertaa vuodessa tieteelliseksi julkaisuksi luokiteltu Tenderi-lehti:

<http://www.resiinalehti.fi/>

Pienoisrautatieaiheisia juttuja löytyy Pienoismalli-lehdestä:

<http://www.pienoismalli.com/>

Vanhempia lakkautettuja lehtiä ovat:

Harrasteliija-lehti 40- ja 50-luvulta, joka oli Tekniikan maailman edeltäjä.

Taitaja-lehti 60-luvulla, joka jatkoi Harrasteliija-lehden linjaa.

Junat-lehti oli erinomainen pienoisrautatieaiheinen lehti, joka ilmestyi 80- ja 90-luvuilla. Numeroita julkaistiin yhteensä 67 kpl.

Nykyään internet hoitaa harrastajayhteisön yhteydenpidon.

Näyttelyratoja

Suomessa kaksi toimivaa näyttelyrataa:

Kouvolan pienoisrautatiemuseo:

<http://www.elisanet.fi/pienoisrautatiemuseo/semaforo>

Tapiolassa WG-talossa:

<http://lelumuseohevosenkenka.fi/nayttelyt/loylymaen-asema>

Saksasta löytyy pari tosi suurta, joihin on aina jono:

Hampurissa MiWu: <http://www.miniatur-wunderland.de/>

Berliinissä Loxx: <http://www.loxx-berlin.de/>

Turun kerhorata on toiminnassa kerhotiloissa Pansiossa.

Radalla ajetaan aina kerhoiltoina.